

Mystagogie – periode van verdere inwijding

Catechese over het Vormsel

(Audiëntie paus Franciscus, 29 januari 2014)

OVER HET SACRAMENT VAN HET VORMSEL

Dierbare broeders en zusters, goede dag,

In deze derde catechese gewijd aan de Sacramenten, staan we stil bij het Vormsel dat moet verstaan worden in het verlengde van het Doopsel waarmee het onlosmakelijk verbonden is. Deze twee Sacramenten, samen met de Eucharistie, vormen een uniek heilsgebeuren dat, “christelijke initiatie” wordt genoemd en waardoor we in de gestorven en verrezen Jezus Christus worden ingelijfd en nieuwe schepselen en leden van de Kerk worden. Dat is de reden waarom deze drie Sacramenten oorspronkelijk op één tijdstip, aan het einde van de catechumenale weg, werden gevierd, gewoonlijk tijdens de Paasnachtwake. Op deze wijze werd het vormingsproces en de geleidelijke opname in de christelijke gemeenschap bezegeld wat soms enkele jaren kon duren. Men ging stap na stap naar het Doopsel en dan naar het Vormsel en naar de Eucharistie.

2

Gebruikelijk spreekt men wel over “Cresima”, dat “zalving” betekent. Door middel van de olie die “heilig Chrisma” wordt genoemd, worden we, door de kracht van de Heilige Geest gelijkvormig aan Jezus Christus die de enig ware “gezalfde” is, de “Messias”, de Heilige van God. De term “Vormsel” herinnert er ons aan dat dit Sacrament de groei van de doopgenade bevestigt: het verenigt ons sterker met Christus; maakt onze band met de Kerk volledig; het verleent ons door de Heilige Geest een bijzondere sterkte om het geloof te verspreiden en te verdedigen, om de naam van Christus te belijden en ons nooit te schamen over zijn kruis.

3

Het is daarom belangrijk erover te waken dat onze kinderen en jongeren dit Sacrament ontvangen. Allen dragen we er zorg voor dat ze gedoopt worden en dat is goed, maar misschien zijn we niet zo bezorgd dat ze het Vormsel ontvangen. Op die wijze zullen ze halfweg blijven en de Heilige Geest niet ontvangen die zo belangrijk is in het christelijk leven, want Hij geeft ons de kracht om verder te gaan. Laten we allen even nadenken: dragen we er echt zorg voor dat onze kinderen en jongeren het Vormsel ontvangen? Dit is belangrijk, het is belangrijk! En als jullie thuis kinderen, jongeren, hebben die het nog niet ontvangen hebben en er de leeftijd voor hebben, doet al het mogelijke dat ze de christelijke initiatie zouden voltooien en de kracht van de Heilige Geest ontvangen. Dat is belangrijk!

4

Het is natuurlijk belangrijk aan de vormselkandidaten een goede voorbereiding te bieden die hen tot een persoonlijke instemming met het geloof in Christus brengt en in hen een besef opwekt tot de Kerk te behoren.

5

Het Vormsel, zoals elk Sacrament, is geen mensenwerk maar het werk van God die voor ons zorgt door ons te boetsen naar het beeld van zijn Zoon, om ons in staat te stellen lief te hebben zoals Hij. Hij doet dit door in ons zijn Heilige Geest uit te storten wiens werking heel de persoon en geheel het leven doordringt, zoals blijkt uit de zeven gaven die de Traditie in het licht van de Heilige Schrift altijd heeft benadrukt. Deze zeven gaven: ik wil niet vragen of jullie de zeven gaven nog kennen. Misschien kennen jullie ze allemaal... Maar ik zal ze in jullie naam opnoemen. Welke zijn deze gaven? Wijsheid, Inzicht, Raad, Sterkte, Vroomheid, Liefde, Eerbied voor God. Deze gaven zijn ons door de Heilige Geest precies in het Sacrament van het Vormsel geschonken. Aan deze gaven wil ik de catecheses wijden die volgen op die over de Sacramenten.

6

Wanneer we de Heilige Geest in ons hart verwelkomen en laten werken, komt Christus zelf aanwezig in ons en krijgt in ons leven vorm. Door ons zal Christus zelf bidden, vergiffenis schenken, vervullen met hoop en troost, de broeders dienen, dichtbij de noodlijdenden en de laatsten komen, gemeenschap stichten, vrede zaaien. Bedenk hoe belangrijk dit is: door de Heilige Geest komt Christus zelf, midden onder ons en door ons, dit alles doen. Dat is de reden waarom het belangrijk is dat de kinderen en de jongeren het Sacrament van het Vormsel ontvangen.

7

Geliefde broers en zussen, laten we ons herinneren dat we het Vormsel ontvangen hebben! Wij allen! Laten we ons dat herinneren om de Heer te danken voor dat geschenk en om Hem te vragen dat Hij ons helpt als echte christenen te leven, altijd met vreugde, in de Heilige Geest die ons werd geschonken, op weg te gaan.

Catechese-reeks over de Gaven van de Heilige Geest

(Audiëntie paus Franciscus, april-juni 2014)

1. WIJSHEID

Dierbare broeders en zusters, goede dag!

Vandaag beginnen we een cyclus onderrichtingen *over de gaven van de Heilige Geest*. Jullie weten dat de Heilige Geest de ziel en de levensader is van de Kerk en van elke christen: Hij is de liefde van God die van ons hart zijn verblijfplaats maakt en met ons tot gemeenschap komt. De Heilige Geest is altijd bij ons, is altijd in ons, in ons hart.

De Geest zelf is 'de gave van God' bij uitstek (Vgl. Joh.4,10), Hij is een geschenk van God en schenkt aan wie Hem ontvangt verschillende geestelijke gaven. De Kerk ziet er zeven, een getal dat symbolisch verwijst naar *volheid, volledigheid*; men leert ze kennen wanneer men zich op het Sacrament van het Vormsel voorbereidt en we smeken ze af in het oude gebed dat 'Sequentie van de Heilige Geest' wordt genoemd. De gaven van de Heilige Geest zijn: *wijsheid, verstand, raad, sterkte, kennis, vroomheid en vreze Gods*.

1

Volgens deze lijst, is de eerste gave van de Heilige Geest dus *de wijsheid*. Het gaat niet eenvoudigweg over menselijke wijsheid, die vrucht is van kennis en ervaring. In de Bijbel wordt verhaald dat Salomon, op het ogenblik van zijn kroning tot koning van Israël, de gave van wijsheid heeft gevraagd. (vgl. 1 Kon.3,9)

En dit is precies de wijsheid: *het is de genade om alles met de ogen van God te kunnen zien*. Het is eenvoudig dit: de wereld, de situaties, de omstandigheden, de problemen, alles met de ogen van God kunnen zien. Dat is de wijsheid. Soms zien we de dingen volgens onze voorkeur of volgens de staat van ons hart, met liefde of met haat, met na-ijver... Neen, dat is het oog van God niet. De wijsheid is wat de Heilige Geest in ons bewerkt zodat we alle dingen met de ogen van God zien. Dit is de gave van de wijsheid.

2

En vanzelfsprekend komt dit van *de intimiteit met God*, van de intieme relatie die we met God beleven, van de relatie van kinderen met de Vader. En de Heilige Geest geeft ons, wanneer we deze relatie beleven, de gave van de wijsheid. Wanneer we in gemeenschap zijn met de Heer is het alsof de Heilige Geest ons hart omvormt en het al zijn warmte en zijn voorkeursliefde doet ervaren.

3

Dan maakt de Heilige Geest de christen 'wijs'. Niet in de zin dat hij op alles een antwoord heeft, alles weet, maar in de zin dat hij over God '*weet*', weet hoe God werkt, weet wanneer iets van God is en wanneer het niet van God is; hij heeft die wijsheid die God aan onze harten geeft. Het hart van een wijs mens heeft *het genoeg en de smaak van God*. Hoe belangrijk is het dat in onze gemeenschappen dergelijke christenen aanwezig zijn! Alles in hen spreekt van God en wordt een mooi en levend teken van zijn aanwezigheid en van zijn liefde. Dat is iets wat we niet kunnen improviseren, wat we niet aan onszelf kunnen geven: het is een gave van God aan hen die zich gehoorzaam opstellen voor de Heilige Geest. We hebben in ons, in ons hart, de Heilige Geest; we kunnen Hem beluisteren. We kunnen luisteren, we kunnen niet horen. Als we de Heilige Geest beluisteren, leert Hij ons deze weg van de wijsheid, Hij schenkt ons de wijsheid die met de ogen van God doet zien; met de oren van God doet horen, met het hart van God doet liefhebben, de dingen helpt beoordelen met het oordeel van God. Dit is de wijsheid die de Heilige Geest ons schenkt en wij allen kunnen ze bezitten. Alleen, we moeten ze aan de Heilige Geest vragen.

Denk aan een moeder, thuis met de kinderen, wanneer de een iets doet wil de ander iets anders en de arme moeder loopt van het een naar het ander, met de problemen van de kinderen. En wanneer moeders het beu worden en op de kinderen schelden, is dat wijsheid? Op de kinderen schelden – vraag ik jullie - is dat wijsheid? Wat zeggen jullie: is het wijs of niet? Neen! Daarentegen wanneer een moeder een kind optilt en zachtjes berispt en zegt: 'Dit doe je niet, hierom...' en met veel geduld uitleg geeft, is dat de wijsheid van God? Ja! Het is dat wat de Heilige Geest ons in dit leven schenkt! Verder, in het huwelijk bijvoorbeeld, twee gehuwden – man en vrouw – maken ruzie en daarna bekijken ze elkaar niet of, als ze elkaar bekijken, kijken ze met een verwrongen gezicht: is dat wijsheid van God? Neen! Daarentegen wanneer men zegt 'Bah, het onweer is over, we sluiten vrede' en ze gaan verder in vrede; is dat wijsheid? {*De mensen: Ja!*}

Ziezo, dat is de gave van de wijsheid. Dat ze in huis mag zijn, met de kinderen mag zijn, dat ze bij ons allen mag zijn!

En dat leert men niet: dit is een geschenk van de Heilige Geest. Daarom moeten we aan de Heer vragen dat Hij ons de gave van *wijsheid* schenkt, van de *wijsheid van God* die ons leert met de ogen van God te zien, met het hart van God te voelen, met de woorden van God te spreken. En zo, met deze wijsheid, gaan we vooruit, bouwen we het gezin op, bouwen we de Kerk op en heiligen we onszelf. Vragen we vandaag de genade van de wijsheid. En vragen we dat aan Onze Lieve Vrouw, die de zetel van wijsheid is, van deze gave: dat zij ons deze genade schenkt. Dankjewel!

2. INZICHT

1

Dierbare broeders en zusters, goede dag.

Na de beschouwing van de wijsheid als eerste van de zeven gaven van de Heilige Geest, wil ik vandaag de aandacht vestigen op de tweede gave, die van het inzicht. Het gaat hierbij niet over menselijk inzicht als intellectueel vermogen waarmee we min of meer begiftigd zijn. Het gaat om een genade die alleen de Heilige Geest kan schenken en die in de christen het vermogen wekt om verder dan het uiterlijk uitzicht van de werkelijkheid te gaan en de diepte te doorgronden van Gods gedachte en van zijn heilsplan.

2

De apostel Paulus heeft in zijn brief aan de gemeenschap van Korinthe, goed de uitwerking van deze gave beschreven - m.a.w. wat doet de gave van inzicht in ons, Paulus zegt het zo: "Dit zijn de dingen waarvan de Schrift zegt: Wat geen oog heeft gezien, geen oor heeft gehoord, wat in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God bereid voor wie Hem liefhebben. Ons heeft God dat geopenbaard door de Geest." (1 Kor.2,9-10) Dit wil natuurlijk niet zeggen dat een christen alles kan begrijpen en een volledige kennis kan hebben van Gods plannen: dit alles blijft verwachting tot het zich in volle helderheid zal tonen wanneer we voor het aanschijn van God zullen staan en werkelijk één met Hem zullen zijn. En toch, zoals het woord zelf zegt, het inzicht stelt in staat tot "*intus legere*", dat wil zeggen "binnenin te lezen": deze gave stelt ons in staat de dingen te verstaan zoals God ze verstaat, met het inzicht van God. Immers een mens kan een situatie met menselijk inzicht, met voorzichtigheid, verstaan en dat is goed. Maar een situatie in de diepte verstaan, met het inzicht van God, dat is de uitwerking van deze gave. Jezus heeft ons de Heilige Geest gezonden opdat wij deze gave zouden bezitten, zodat we allen de dingen kunnen verstaan zoals God ze verstaat, met het inzicht van God. Het is een mooi geschenk dat de Heer ons allen geeft. Het is de gave waardoor de Heilige Geest ons binnenleidt in de intimiteit met God en ons deelgenoten maakt van het plan van liefde dat Hij met ons heeft.

3

Het is dus duidelijk dat de gave van inzicht *eng verbonden is met het geloof*. Wanneer de Heilige Geest in ons hart woont en onze geest verlicht, doet Hij ons dag na dag groeien in *het begrip van wat de Heer gezegd en gedaan heeft*. Jezus heeft zelf aan de leerlingen gezegd: ik zal jullie de Heilige Geest zenden en Hij zal jullie doen verstaan alles wat ik jullie heb onderwezen. Het onderricht van Jezus verstaan, zijn Woord verstaan, het Evangelie verstaan, het Woord van God verstaan. Men kan het Evangelie lezen en iets verstaan, maar

als we het Evangelie lezen vervuld van deze gave van de Heilige Geest kunnen we de diepte van het Woord van God verstaan. Dat is een grote gave, een grote gave die we allen moet vragen en samen vragen: Geef ons, Heer, de gave van inzicht.

4

In het Evangelie volgens Lucas komt een episode voor die goed de diepte en de kracht van deze gave beschrijft. Na getuigen te zijn geweest van de dood van Jezus op het kruis en van zijn begrafenis, zijn twee ontgoochelde en terneergeslagen leerlingen op weg van Jeruzalem naar hun dorp met de naam Emmaüs. Tijdens de tocht sluit de verrezene Jezus bij hen aan en begint met hen een gesprek, maar hun ogen, gesluierd door droefheid en wanhoop, zijn niet in staat Hem te herkennen. Jezus is met hen op weg, maar zij zijn zo bedroefd en zo wanhopig dat ze niet in staat zijn Hem te herkennen. Maar wanneer de Heer hen de Schriften verklaart, om hen te helpen verstaan dat Hij moest lijden en sterven om daarna te verrijzen, *gaan hun geesten open en in hun harten gaat opnieuw de hoop branden.* (Vgl. Lc.24, 13-27)

Dat is wat de Heilige Geest met ons doet: Hij opent onze geest, om beter te verstaan, om beter de dingen van God te verstaan, de menselijke dingen, de situaties, alle dingen. De gave van inzicht is belangrijk voor ons christelijk leven. Vragen we aan de Heer dat Hij ze ons schenkt, dat Hij ons allen de gave schenkt om de dingen die gebeuren te verstaan, te verstaan zoals Hij en om vooral het Woord van God in het Evangelie te verstaan. Dankjewel.

3. RAAD

Dierbare broeders en zusters, goede dag.

We hebben in de lezing van een deel uit het boek der Psalmen gehoord: “Ik prijs de Heer die mij raad heeft gegeven, zelfs bij nacht spreekt mijn geweten”. (Ps. 16, 7). Dit is een andere gave van de Heilige Geest: de gave van raad. We weten hoe belangrijk het is in gevoelige situaties te kunnen rekenen op de suggesties van wijze mensen die het goed met ons voor hebben. Welnu, door de gave van raad, is het God zelf die door zijn Geest, ons hart verlicht zodat we verstaan hoe we op de juiste wijze kunnen spreken en ons gedragen en welke weg te volgen. Maar, hoe werkt die gave in ons?

1

Van het ogenblik dat we de Heilige Geest welkom heten en plaats geven in ons hart begint Hij onmiddellijk ons gevoelig te maken voor zijn stem en onze gedachten, gevoelens en onze bedoeling op het hart van God te richten. Tegelijkertijd brengt Hij ons ertoe steeds meer de innerlijke blik op Jezus te richten als model voor ons handelen en van onze relatie met God Vader en met de broeders. De raad, is dus de gave waardoor de Heilige Geest *ons geweten in staat stelt een concrete keuze in gemeenschap met God te maken*, volgens de logica van Jezus en van zijn Evangelie. Op die wijze doet de Geest ons innerlijk groeien, doet Hij ons positief groeien, doet Hij ons groeien in de gemeenschap en helpt Hij ons niet de speelbal te worden van het egoïsme en van de eigen wijze om de dingen te zien. Zo helpt de Geest ons te groeien en in gemeenschap te leven. De wezenlijke voorwaarde om deze gave te bewaren is het gebed. Bidden met de gebeden die we van kindsbeen af kennen, maar ook bidden met eigen woorden. Tot de Heer bidden: “Heer, help me, geef me raad, wat moet ik nu doen?”. Door echt gebed scheppen we de ruimte waarin de Geest kan komen om ons op dat

ogenblik te helpen, ons raad te geven over wat we moeten doen. Het gebed! Nooit het gebed vergeten! Nooit! Niemand, niemand ziet het wanneer we in de bus, op straat bidden: we bidden in stilte, met het hart. Laat ons gebruik maken van die ogenblikken om te bidden, dat de Geest ons de gave van raad geeft.

2

In de intimiteit met God en door het luisteren naar zijn Woord, verlaten we stap na stap onze eigen logica, dikwijls ingegeven door onze geslotenheid, door onze vooroordelen en door onze ambities, en we leren daarentegen aan de Heer te vragen: wat is jouw wens? Wat is jouw wil? Wat heb jij graag? Zo rijpt in ons een diepe eenklank, bijna aangeboren, in de Geest en ervaart men de waarheid van de woorden van Jezus in het Evangelie volgens Mattheüs: “Maakt u echter niet bezorgd over het hoe of wat van uw spreken: op dat ogenblik zal u worden ingegeven wat gij moet zeggen. Want niet gij zijt het die spreekt, maar door u spreekt dan de Geest van uw Vader” (Mt. 10, 19-20).

Het is de Geest die ons raad geeft, maar wij moeten ruimte maken voor de Geest zodat Hij ons kan raad geven. Ruimte geven dat is bidden, bidden dat Hij komt en ons altijd helpt.

3

Zoals alle andere gaven van de Geest, is ook de raad *een schat voor heel de christelijke gemeenschap*. De Heer spreekt niet slechts in de intimiteit van ons hart, Hij spreekt daar zeker, maar niet alleen daar, Hij spreekt ook doorheen de stem en het getuigenis van de broeders. Het is waarlijk een groot geschenk mannen en vrouwen van geloof te mogen ontmoeten die ons, vooral bij ingewikkelde en belangrijke overgangen in het leven, helpen klaarheid te scheppen in ons hart om de wil van de Heer te leren kennen!

Ik herinner me eens in het heiligdom van Lujàn waar ik in de biechtstoel zat met een lange rij ervoor. Er was daar ook een heel moderne jonge man, oorbellen, tattoos en dergelijke... Hij kwam vertellen wat hem was overkomen. Een zwaar, ingewikkeld probleem. En hij zei me: ik heb dit alles aan mijn moeder verteld en zij heeft mij gezegd: ga naar Onze Lieve Vrouw en zij zal je zeggen wat te doen. Dat was een vrouw die de gave van raad bezat. Ze wist niet hoe het probleem van haar zoon aan te pakken, maar heeft hem de juiste weg gewezen: ga naar Onze Lieve Vrouw en zij zal het je zeggen. Dat is de gave van raad. Die eenvoudige nederige vrouw heeft aan haar zoon de meest echte raad gegeven. Inderdaad, die jongen zei me: ik heb naar de Lieve Vrouw gekeken en ik heb gevoeld dat ik dit en dat en dat moest doen... Ik heb niets meer moeten zeggen, ze hadden zelf alles gezegd, de moeder en de zoon. Dat is de gave van raad. Jullie, moeders, die deze gave hebben, vraag haar ook voor jullie kinderen. De gave om kinderen raad te geven is een gave van God.

Lieve vrienden, Psalm 16, die we gehoord hebben nodigt ons uit met deze woorden te bidden: “Ik prijs de Heer die mij raad heeft gegeven, zelfs bij nacht spreekt mijn geweten. Ik houd de Heer voor ogen, de Heer altijd, Hij staat mij terzijde en ik wankel niet”. (Vgl. Ps.16, 7-8) Dat de Geest altijd ons hart vervult met deze zekerheid en ons overlaadt met zijn troost en vrede! Vraagt altijd om de gave van raad.

4. STERKTE

Dierbare broeders en zusters, goede dag.

Tijdens de voorbije catecheses hebben we nagedacht over de eerste drie gaven van de Heilige Geest: wijsheid, inzicht en raad. Vandaag denken we aan wat de Heer zelf doet: Hij komt ons altijd in onze zwakte ondersteunen en Hij doet dit door ons een speciale gave te geven: de gave van *sterkte*.

1

Er is een door Jezus vertelde *parabel* die ons het belang van deze gave doet vatten. Een zaaier trekt uit om te zaaien; niet al het zaad dat hij uitstrooit draagt vrucht. Wat op de weg valt wordt door de vogels opgegeten; wat op de rotsgrond of tussen de distels valt, ontkiemt maar wordt snel door de zon verdord of door de doornen verstikt. Alleen het zaad dat op vruchtbare grond valt kan opgroeien en vrucht dragen. Jezus zelf leert aan zijn leerlingen dat de zaaier de Vader voorstelt, die overvloedig het zaad van zijn Woord uitstrooit. Het zaad stuit dikwijls op de dorheid van ons hart en, als het wordt opgenomen, dreigt het onvruchtbaar te blijven. Met de gave van sterkte, daarentegen, maakt de Heilige Geest *de grond van ons hart vrij* van loomheid, van onzekerheden en van alle angsten die het kunnen remmen, zodanig dat het Woord van de Heer op waarachtige en vreugdevolle manier in praktijk wordt gebracht. De gave van sterkte is een echte hulp, ze geeft ons kracht, ze bevrijdt ons ook van belemmeringen.

2

Er zijn ook moeilijke momenten en uitzonderlijke situaties waarin de gave van sterkte op buitengewone, voorbeeldige wijze werkt. Dat is het geval van hen die bijzonder harde en pijnlijke ervaringen moeten trotseren, die hun leven en dat van hun dierbaren ontwrichten. De Kerk schittert door het getuigenis van *vele broers en zussen die niet gearzeld hebben hun leven te geven* om aan de Heer en aan zijn Evangelie trouw te blijven. Ook vandaag zijn er op vele plaatsen in de wereld Christenen die hun geloof blijven viëren en belijden met diepe overtuiging en helderheid en ze bieden weerstand ook wanneer dat een hogere prijs eist. Ook wij, wij allen, kennen mensen die moeilijke en pijnlijke situaties hebben doorleefd. We denken aan die mannen en aan die vrouwen welke een moeilijk leven leiden, vechten om hun gezin vooruit te helpen, de kinderen op te voeden: ze doen dit alles omdat de geest van sterkte er is die hen helpt. Veel mannen en vrouwen – we kennen hun namen niet – zijn de eer van ons volk, de eer van onze Kerk, omdat ze sterk zijn: sterk in het beleven van hun bestaan, van hun gezin, van hun arbeid, van hun geloof. Deze broers en zussen zijn heiligen, heiligen in het alledaagse, heiligen in ons midden verborgen: ze hebben de gave van sterkte door hun plicht te doen als personen, als vaders, als moeders, als broers, als zussen, als burgers. We hebben er velen! Laten we de Heer danken voor deze Christenen van de verborgen heiligheid: het is de Heilige Geest die ze in zich hebben die hen verder draagt! Aan deze mensen denken zal ons deugd doen: als zij dit alles doen, als zij dat kunnen doen, waarom ik ook niet? Aan de Heer de gave van sterkte vragen zal ons ook deugd doen.

We moeten niet denken dat de gave van sterkte slechts bij enkele gelegenheden of bijzondere situaties nodig is. Deze gave moet het basiskenmerk zijn van ons christelijk bestaan, in *het gewone van ons alledaagse leven*. Zoals ik zei, alle dagen van ons dagelijks leven moeten we sterk zijn, we hebben deze sterkte nodig om met ons leven, ons gezin, ons geloof verder te gaan. De apostel Paulus heeft een gezegde dat goed is om horen: “Alles vermag ik in Hem, die mij kracht geeft” (Fil. 4, 13). Als we het gewone leven trotseren, als er moeilijkheden komen, laat ons dan dit herinneren: “Alles vermag ik in Hem, die mij kracht

geeft". De Heer geeft sterkte, Hij laat ze ons niet ontbreken; de Heer beproeft ons niet boven onze krachten. Hij is ons altijd nabij. "Alles vermag ik in Hem, die mij kracht geeft".

Geliefde vrienden, soms kennen we de bekoring om ons, met de lasten en beproevingen van het leven voor ogen, te laten verleiden tot luiheid of erger nog tot ontmoediging. Laten we in dergelijke gevallen de moed niet opgeven, maar laten we de Heilige Geest aanroepen dat Hij ons hart door de gave van sterkte verlicht en aan ons leven en onze navolging van Jezus nieuwe kracht en enthousiasme meedeelt.

5. KENNIS

Geliefde broers en zussen, goede dag.

Vandaag zou ik schijnwerper willen richten op een andere gave van de Heilige Geest, de gave van *kennis*. Wanneer over kennis gesproken wordt, denkt men onmiddellijk aan het vermogen van de mens om altijd beter de werkelijkheid die hem omgeeft te kennen en de wetten te ontdekken die de natuur en het heelal ordenen. De kennis die van de Heilige Geest komt, beperkt zich echter niet tot de menselijke kennis: het is een bijzondere gave, die ons ertoe brengt, via de schepping, de grootheid en de liefde van God en zijn diepe verbondenheid met elk schepsel, te vatten.

1

Wanneer onze ogen door de Heilige Geest verlicht worden, openen ze zich voor de contemplatie van God in de schoonheid van de natuur en in de grootsheid van de kosmos en ze brengen ons tot de ontdekking hoe alles van Hem en van zijn liefde spreekt. Dit alles wekt in ons een grote verbazing en een diep gevoel van dankbaarheid! Het is het gevoel dat we ook ervaren wanneer we tot bewondering komen voor een kunstwerk of voor een wonderbaarlijke vrucht van het genie en van de creativiteit van de mens. Ten overstaan van dit alles brengt de Geest ons ertoe de Heer uit het diepst van ons hart te loven en in alles wat we hebben en zijn, een onschatbare gave van God en een teken van zijn oneindige liefde voor ons te erkennen.

2

In het eerste hoofdstuk van het boek Genesis, dus werkelijk aan het begin van heel de Bijbel, wordt benadrukt dat God behagen heeft in zijn schepping door herhaaldelijk de schoonheid en de goedheid van elk schepsel te onderlijnen. Aan het eind van elke scheppingsdag staat geschreven: "God zag dat het goed was" (Gen. 1, 12.18.21.25). Als God ziet dat elk schepsel goed en schoon is, dan moeten ook wij diezelfde houding aannemen en zien dat elk schepsel goed en schoon is. Het is de gave van kennis die ons deze schoonheid doet zien, daarom ook loven we God en danken Hem omdat Hij ons zoveel schoonheid geschonken heeft. En wanneer God de schepping van de mens voltooid wordt niet gezegd: "Hij zag dat het goed was", maar Hij zei dat het "zeer goed" was (Gen. 1, 31). In de ogen van God zijn wij het mooiste, het grootste en het beste van heel de schepping. Zelfs de engelen komen na ons, wij zijn meer dan de engelen, zoals we horen in het Boek der Psalmen. De Heer houdt van ons! We moeten Hem daarvoor danken. De gave van kennis brengt ons tot diepe overeenstemming met de Schepper en helpt ons deelhebben aan de helderheid van zijn blik en van zijn oordeel. Het is vanuit dit gezichtspunt dat we kunnen vatten dat man en vrouw

het toppunt van de schepping zijn, als de voltooiing van een plan van liefde dat in elk van ons geprent is en dat ons elkaar als broers en zussen doet erkennen.

3

Dit alles is motief voor rust en vrede en maakt van de Christen een blijde getuigen van God, in het spoor van Sint Franciscus van Assisi en van vele heiligen die, door de contemplatie van de schepping ertoe kwamen God te loven en zijn liefde te bezingen. Tegelijk helpt de gave van kennis ons ook niet te vervallen in een aantal overdrijvingen of verkeerde houdingen. De eerste bestaat in het gevaar dat we ons als eigenaars van de schepping gaan gedragen. De schepping is geen eigendom waarover van we believe de baas kunnen spelen; en zeker is ze geen eigendom van slechts enkelen, van weinigen. De schepping is een schitterend geschenk dat God ons gegeven heeft *om er zorg voor te dragen en te gebruiken ten bate van allen, met niet aflatende eerbied en dankbaarheid*. De tweede verkeerde houding bestaat in de bekoring om bij de schepselen te blijven stilstaan, alsof zij op al onze verwachtingen het antwoord kunnen zijn. Met de gave van kennis helpt de Geest ons deze vergissing niet te begaan.

Maar ik wil terugkomen op de eerste verkeerde weg: de baas spelen over de schepping in plaats van haar te behoeden. We moeten de schepping behoeden omdat ze een geschenk van God is, het geschenk van God aan ons; wij zijn de behoeders van de schepping. Als we de schepping uitbuiten, vernietigen we het teken van de liefde van God. De schepping vernietigen is aan God zeggen "ik houd er niet van". En dat is niet goed: dat is de zonde.

De schepping behoeden, is eigenlijk de gave van God behoeden en aan God zeggen: "Dank, ik ben hoeder van de schepping om haar vooruit te doen gaan, nooit om Uw geschenk te vernietigen". Dit moet onze houding tegenover de schepping zijn: haar behoeden want, als wij de schepping vernietigen, zal de schepping ons vernietigen. Vergeet dit niet. Eens was ik op het platteland en hoorde ik de uitspraak van een eenvoudige mens die van bloemen hield en er voor zorgde. Hij zei me: "We moeten deze mooie dingen die God ons geschonken heeft behoeden. De schepping is er voor ons opdat we er goed gebruik van zouden maken, niet om haar uit te buiten maar om haar te behoeden, want *God vergeeft altijd, wij mensen vergeven af en toe, maar de schepping vergeeft nooit en als jij haar niet behoedt zal zij je vernietigen*".

Dit moet ons tot nadenken stemmen en ons aan de Heilige Geest de gave van kennis doen vragen om goed te verstaan dat de schepping het mooiste geschenk van God is. Hij heeft zoveel goede dingen gemaakt voor het beste dat er is en dat is de menselijke persoon.

6. DE VROOMHEID

Geliefde broers en zussen, goede dag.

Vandaag wil ik stilstaan bij een gave van de Heilige Geest die dikwijls hetzij misverstaan hetzij oppervlakkig benaderd wordt, terwijl ze het hart van onze christelijke identiteit raakt: het gaat over de gave van *vroomheid*.

Het moet van meet af aan duidelijk zijn dat deze gave niet hetzelfde is als "piëteit" in de zin van medelijden met iemand hebben, piëteit voor de naast hebben. Deze gave verwijst naar

ons toebehoren aan God en onze diepe band met Hem, een band die zin geeft aan heel ons leven en die ons, in gemeenschap met Hem, rechttop houdt ook op de moeilijke en uitdagende momenten.

1

Deze band met de Heer mag niet verstaan worden als een plicht of een last. Het is een band die van binnenuit komt. Het gaat om *een met het hart beleefde relatie*: het is onze vriendschap met God, door Jezus geschonken, een vriendschap die ons leven verandert en ons vervult van enthousiasme en vreugde. Vandaar dat de gave van vroomheid in op de eerste plaats tot dankbaarheid en lofprijzing voert. Dat is inderdaad het motief en *de meest waarachtige zin van onze eredienst en van onze aanbidding*. Wanneer de Heilige Geest ons de aanwezigheid van de Heer en heel zijn liefde voor ons doet waarnemen, verwarmt Hij ons hart en zet ons als het ware natuurlijker wijze aan tot bidden en vieren. Vroomheid is dus synoniem van waarachtige godsdienstzin, van kinderlijk vertrouwen in God, van dat vermogen om tot Hem met liefde en eenvoud, eigen aan personen met een nederig hart, te bidden.

2

Omdat de gave van vroomheid ons doet groeien in de relatie en in de gemeenschap met God en ons ertoe brengt als zijn kinderen te leven, helpt ze ons tegelijkertijd *die liefde op de anderen te oriënteren en hen als broeders te erkennen*. Wanneer dat gebeurt, worden we bewogen door gevoelens van vroomheid – niet van piëtisme – tegenover onze naasten en tegenover hen die we elke dag ontmoeten. Waarom zeg ik niet van piëtisme? Omdat sommigen denken dat vroom zijn, betekent de ogen sluiten, een gezicht van een heiligenprentje opzetten, doen alsof men een heilige is. (...) Dat is niet de gave van vroomheid. De gave van vroomheid betekent echt bekwaam zijn, blij te zijn met wie vreugde beleeft, te wenen met wie weent, nabij te zijn bij wie alleen of angstig is, te verbeteren wie dwaalt, te troosten wie rouwt, op te vangen en hulp te bieden aan wie in nood is. Er bestaat een sterke band tussen de gave van vroomheid en zachtmoedigheid. De gave van vroomheid die de Heilige Geest ons schenkt, maakt ons zachtmoedig, rustig, geduldig, in vrede met God, zachtmoedig ten dienst van de anderen.

Geliefde vrienden, in de brief aan de Romeinen zegt de apostel Paulus: "Allen die zich laten leiden door de Geest van God zijn kinderen van God. De Geest die gij ontvangen hebt is er niet een van slaafsheid die u opnieuw vrees zou aanjagen. Gij hebt de Geest van het kindschap ontvangen die ons doet uitroepen: 'Abba, Vader!'" (Rom. 8, 14-15). Vragen we de Heer dat de gave van zijn Geest onze vrees mag overwinnen, onze onzekerheden, onze onrustige, ongeduldige geest ook, om ons tot vreugdevolle getuigen van God en van zijn liefde te maken door de Heer in waarheid te aanbidden en ook door zachtmoedige en glimlachende dienst aan de naaste die de Geest ons in vreugde schenkt. Dat de Heilige Geest ons allen deze gave van vroomheid schenkt.

7. ONTZAG VOOR GOD

Geliefde broers en zussen, goede dag.

De gave van *ontzag voor God* waarover we het vandaag hebben, is de afronding van de reeks over de zeven gaven van de Heilige Geest. Ze betekent niet: God vrezen. We weten immers

dat God Vader is, dat Hij van ons houdt en onze verlossing wil, en altijd schenkt Hij vergiffenis, altijd; er is dus geen reden om God te vrezen. Ontzag voor God is de gave van de Geest die ons eraan herinnert hoe klein we tegenover God en zijn liefde zijn en dat ons welzijn erin bestaat ons nederig, met eerbied en vertrouwen aan zijn handen toe te vertrouwen. Dat is het ontzag voor God: overgave aan de goedheid van onze Vader die ons bijzonder liefheeft.

1

Wanneer de Heilige Geest in ons komt wonen, stort Hij troost en vrede in ons en brengt ons ertoe ons te voelen zoals we zijn, dat wil zeggen: klein, met die houding – door Jezus in het Evangelie sterk aanbevolen – van iemand die al zijn zorgen en verwachtingen aan God toevertrouwt en zich geborgen weet en gesteund door zijn warmte en bescherming, precies zoals een kindje met zijn papa! Dat bewerkt de Heilige Geest in onze harten: Hij geeft ons het gevoel van kindjes in de armen van onze papa. Zo begrijpen we dat ontzag voor God in ons de vorm aanneemt van volgzaamheid, van erkentelijkheid en van lofprijzing en zo ons hart vervult van hoop. Vaak slagen we er niet in de bedoeling van God te verstaan en stellen we vast dat we er op eigen kracht niet in slagen het geluk en het eeuwig leven te bereiken. Het is precies bij de ervaring van onze grenzen en onze armoede dat de Geest ons moed inspreekt en ons doet zien dat het enig belangrijke erin bestaat ons door Jezus in de armen van zijn Vader te laten voeren.

2

Daarom hebben we grote nood aan deze gave van de Heilige Geest. Ontzag voor God doet ons verstaan dat alles genade is en dat onze ware sterkte alleen in de navolging van Jezus bestaat en in het aanvoelen dat de Vader zijn goedheid en barmhartigheid over ons kan uitstorten. Het hart openen zodat de goedheid en barmhartigheid van God tot ons komen. Dat bewerkt de Heilige Geest bij middel van de gave van ontzag voor God: Hij opent de harten zodat de vergiffenis, de barmhartigheid, de goedheid en de liefkozingen van de Vader ons bereiken, want we zijn kinderen die oneindig bemind worden.

3

Wanneer we doordrongen zijn van ontzag voor God, zijn we geneigd de Heer met nederigheid, volgzaamheid en gehoorzaamheid te volgen. Niet met een houding van onderwerping, passief, zelfs klagend, maar met de verbazing en de vreugde van een kind dat zich door de Vader geholpen en bemind weet. Ontzag voor God maakt van ons geen angstige Christenen die het opgeven, maar het wekt moed en kracht in ons! Het is en gave die ons tot overtuigde en enthousiaste Christenen maakt, niet door angst aan de Heer onderworpen, maar ontroerd en gewonnen door zijn liefde! Door Gods liefde veroverd! Dat is iets zeer mooi. Ons laten veroveren door de liefde van papa die ons intens, met heel zijn hart, bemint.

Maar, laten we oppassen, want de gave van God, de gave van ontzag voor God, is ook een alarmsignaal ten aanzien van de hardnekkigheid van de zonde. Wanneer iemand slecht leeft, wanneer men God vervloekt, wanneer men anderen uitbuit, wanneer men anderen tiranniseert, wanneer men alleen voor het geld leeft, alleen voor eigenwaan, macht, trots leeft, dan luidt het heilige ontzag voor God de alarmklok: Pas op! Met al die macht, met al dat geld, met al je trots, met al je eigenwaan, zul je niet gelukkig worden. Niemand zal het geld, de macht, de eigenwaan of de trots naar de overkant meenemen. Niets! Alleen de liefde van God Vader, de liefkozingen van God, aanvaard en ontvangen met liefde, kunnen

we meenemen. En ook wat we voor anderen gedaan hebben, kunnen we meenemen. Hoed je er dus voor je hoop te stellen op geld, op trots, op macht, op eigenwaan want dat alles kan ons niets goeds beloven! Ik denk bijvoorbeeld aan mensen die over andere gezag uitoefenen en zich laten omkopen; denken jullie echt dat iemand die zich laat omkopen aan de overzijde gelukkig zal zijn? Neen, want de vrucht van zijn corruptie is een bedorven hart en hij zal het moeilijk hebben om naar de Heer te gaan. Ik denk aan zij die leven van mensenhandel en van slavenarbeid: denken jullie dat mensen die mensen verhandelen en mensen door slavenarbeid uitbuiten, de liefde van God in hun hart dragen? Neen, zij hebben geen ontzag voor God en zijn niet gelukkig. Ze zijn het niet. Ik denk aan hen die wapens produceren om oorlogen aan te wakkeren; wat een beroep is dat. Als ik nu de vraag zou stellen: wie van jullie produceert wapens? Zou het antwoord zijn: niemand, niemand. Wapenproducenten komen niet naar het Woord van God luisteren! Zij produceren dood, zijn handelaren van de dood en maken van de dood een handelswaar. Dat het ontzag voor God hen doet begrijpen dat alles ooit eindigt en dat ze aan God rekenschap zullen moeten geven.

Geliefde vrienden, psalm 34 leert ons als volgt bidden: “Deze arme mens riep, en de Heer gaf gehoor, Hij heeft mij bevrijd uit al mijn noden. De engel van de Heer zet wachtposten uit rond degenen die Hem vrezen: zo brengt Hij redding” (Ps. 34, 7-8). Vragen we aan de Heer de genade om onze stem te voegen bij die van de armen om de gave van ontzag voor God te verkrijgen en ons, samen met hen, te kunnen zien als bekleed met de barmhartigheid en met de liefde van God, die onze Vader is, onze papa. Het zij zo.